



ستارگان وکالت

شیوه‌نامه نحوه جذب، آموزش، صدور و لغو پروانه داوری و تأسیس نهادهای داوری

تهیه شده توسط ستارگان وکالت

📍 setareganevekalat

✉️ setareganevekalat

<https://setareganevekalat.com>





شیوه‌نامه نحوه جذب، آموزش، صدور و لغو پروانه داوری و تأسیس نهادهای داوری

با استناد به مقررات ماده ۹ «دستورالعمل ساماندهی حل و فصل اختلافات از طریق داوری و ایجاد و توسعه نهادهای داوری» مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۲ رئیس قوه قضائیه، شرایط جذب، آموزش ابتدا و ضمن خدمت، صدور، تمدید یا لغو پروانه داوری و تأسیس نهادهای داوری بر اساس مقررات این شیوه‌نامه است.

الف- تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱- تعاریف و اصطلاحات به کار رفته در این شیوه‌نامه به شرح زیر است:

۱. مرکز: مرکز توسعه حل اختلاف؛
۲. معاونت: معاونت توسعه حل اختلاف دادگستری کل استان؛
۳. اداره کل: اداره کل توسعه امور میانجی‌گری و داوری؛
۴. دستورالعمل: دستورالعمل ساماندهی حل و فصل اختلافات از طریق داوری و ایجاد و توسعه نهادهای داوری مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۲ رئیس قوه قضائیه.
۵. شورای مشورتی: شورای مشورتی داوری موضوع ماده ۴ دستورالعمل.

ب- شرایط جذب

ماده ۲- داوران حرفه‌ای از بین دارندگان دانشنامه کارشناسی و بالاتر در رشته‌های حوزوی، حقوق و فقه و حقوق ارزیابی و جذب می‌شوند. داوران باید دارای شرایط زیر باشند:

۱. تدین به دین مبین اسلام و التزام عملی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ولایت مطلقه فقیه؛
۲. حسن شهرت به امانت و دیانت و صحت عمل؛
۳. عدم اعتیاد به مواد مخدر، روان‌گردان و عدم استفاده از مشروبات الکلی؛
۴. داشتن کارت پایان خدمت و وظیفه عمومی یا معافیت از آن برای مشمولان؛
۵. نداشتن سابقه محکومیت مؤثر کیفری و عدم محرومیت از حقوق اجتماعی.



تبصره- داوران اقلیت‌های دینی موضوع اصل سیزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، باید متدین به دین خود باشند.

ماده ۳- مرکز می‌تواند در رشته - گروه‌های زیر نیز داور حرفه‌ای جذب نماید. داوران حرفه‌ای در رشته‌های فنی و تخصصی برای انجام داوری در هیئت داوری جذب می‌شوند و امکان داوری حرفه‌ای منفرد آن‌ها جز با تراضی صریح طرفین وجود ندارد.

۱. گروه امور مالی و حسابداری؛
۲. گروه ساختمان و راه‌سازی؛
۳. گروه فنی و صنعتی؛
۴. گروه بازرگانی؛
۵. گروه کشاورزی؛
۶. گروه پزشکی؛
۷. گروه فرهنگ و هنر؛
۸. گروه علوم اجتماعی، روان‌شناسی و مشاوره؛
۹. گروه ارتباطات و فناوری اطلاعات؛
۱۰. گروه انرژی؛

تبصره- رشته -گروه‌های موضوع این مقرره هر ساله با پیشنهاد اداره کل و پس از طرح در شورای مشورتی به‌روزرسانی می‌شود. از میان رشته-گروه‌های موضوع این مقرره، رشته‌های مورد نیاز بر اساس نیازهای روز حوزه داوری تعیین می‌شود.

ماده ۴- نیازسنجی داوری عمومی و تخصصی توسط اداره کل تهیه و پس از طرح در شورای مشورتی به تصویب رئیس مرکز می‌رسد.



ماده ۵- اعطای پروانه داوری منوط به استعفا از مناصب قضائی، اطلاعاتی، امنیتی، نظامی و انتظامی و یا فعالیت در شوراهای حل اختلاف است. در مورد وکلا، سردفتران و کارشناسان، تمدید پروانه داوری منوط به تودیع پروانه وکالت، کارشناسی یا سردفتری است.

ماده ۶- جذب داوران حرفه‌ای به صورت آزمونی و بدون آزمون خواهد بود.

ماده ۷- اشخاصی که دارای سوابق علمی یا حرفه‌ای زیر هستند، از شرکت در آزمون معافند:

۱. ده سال سابقه قضاوت؛
۲. پانزده سال سابقه برای وکلا، اعضای هیئت علمی دانشگاه در رشته‌های موردنظر، کارکنان اداری محاکم و شوراهای حل اختلاف و اعضای آن، سردفتران اسناد رسمی، نمایندگان حقوقی ادارات بر اساس مقررات ماده ۳۲ قانون آیین دادرسی مدنی مصوب سال ۱۳۷۹؛
۳. دارندگان سطح ۴ حوزه یا دانشنامه دکتری در رشته‌های مندرج در ماده ۲ این شیوه‌نامه؛

ماده ۸- پذیرفته‌شدگان آزمون داوری و متقاضیان بدون آزمون، پس از موفقیت در ارزیابی شایستگی و دریافت تأییدیه صلاحیت عمومی از حفاظت و اطلاعات برای شروع دوره آموزش ابتدای فعالیت معرفی می‌شوند.



تبصره- داوطلبانی که دارای حداقل ده سال سابقه قضائی یا دارای درجه استادی در دانشگاه باشند از ارزیابی و مصاحبه و شرکت در دوره آموزشی بدو خدمت معافاند.

ماده ۹- هیئت ارزیابی شایستگی در دادگستری کل استان تشکیل می‌شود و اعضای آن عبارت است از:

۱. رئیس کل دادگستری استان یا معاون توسعه حل اختلاف وی (به‌عنوان رئیس)؛
۲. یک حقوق‌دان آشنا به مسائل داوری به انتخاب مرکز؛
۳. یک نفر روان‌شناس به انتخاب رئیس کل دادگستری استان؛
۴. رئیس اداره یا کارشناس داوری معاونت به عنوان دبیر، بدون حق رأی؛

ماده ۱۰- رئیس هیئت برای انجام ارزیابی در داوری تخصصی، از یک نفر کارشناس رسمی دادگستری در رشته مربوطه با حق رأی دعوت می‌نماید.

ماده ۱۱- ارزیابی شایستگی در دو زمینه دانشی (۶۰ امتیاز) و شخصیتی- مهارتی (۴۰ امتیاز) صورت می‌گیرد. شرط قبولی، کسب حداقل ۶۰ درصد امتیاز در هر دو زمینه است.

تبصره- ارایه گواهی شایستگی با نصاب امتیاز لازم در زمینه شخصیتی- مهارتی از مؤسساتی که به‌طور تخصصی به‌عنوان کانون ارزیابی شایستگی فعالیت دارند و فهرست آنها توسط مرکز اعلام شده، پذیرفته می‌شود.



ماده ۱۲- مواد ارزیابی شایستگی در زمینه دانشی از قرار زیر است:

الف- در داوری عمومی

۱. حقوق مدنی (ضریب ۲)
۲. حقوق تجارت (ضریب ۱)
۳. حقوق داوری (ضریب ۳)
۴. آیین دادرسی مدنی (ضریب ۲)
۵. فقه (ضریب ۲)
۶. اصول فقه (ضریب ۱)

ب- در داوری‌های تخصصی، بر اساس نیاز حوزه تخصصی مربوطه تعیین می‌شود.

ماده ۱۳- برای رسیدگی به اعتراض متقاضیان نسبت به تصمیمات هیئت ارزیابی شایستگی، هیئت تجدیدنظر ارزیابی شایستگی در مرکز تشکیل می‌شود و اعضای آن عبارت‌است از:

۱. رئیس یا معاون قضائی مرکز یا یکی از قضات دارای پایه نه قضائی (به‌عنوان رئیس)؛
۲. یک حقوق‌دان آشنا به مسائل داوری به انتخاب رئیس مرکز؛
۳. یک روان‌شناس به انتخاب رئیس مرکز؛
۴. مدیرکل حفاظت شوراها، داوری و میانجی‌گری؛
۵. مدیرکل توسعه امور داوری و میانجی‌گری (به‌عنوان دبیر).

ماده ۱۴- مهلت اعتراض به تصمیم هیئت ارزیابی شایستگی، بیست روز از تاریخ ابلاغ تصمیم آن است.



ماده ۱۵- آرای هیئت تجدیدنظر ارزیابی شایستگی با نظر اکثریت معتبر می‌باشد و قطعی است.

پ- آموزش ابتدا و ضمن خدمت

ماده ۱۶- طول دوره آموزشی با توجه به سوابق حرفه‌ای و علمی متقاضیان، بنا به پیشنهاد شورای مشورتی حداکثر ۶ ماه است و سرفصل‌های آموزشی و ساعات و نحوه اجرای آن با توجه به دوره‌های عمومی و تخصصی داوری تعیین می‌شود.

ماده ۱۷- مرکز می‌تواند اجرای دوره آموزشی ابتدای خدمت را به معاونت، کانون داوری و یا مراکز علمی و دانشگاهی معتبر تفویض نماید.

ماده ۱۸- قبولی در آزمون پایان دوره آموزشی، منوط به کسب میانگین امتیاز ۱۴ از ۲۰ است.

ماده ۱۹- آموزش ضمن خدمت توسط معاونت یا کانون‌های داوری بر اساس ضوابط اعلامی مرکز به عمل می‌آید.





ت- صدور، تمدید و لغو پروانه داوری حرفه‌ای

ماده ۲۰- پس از موفقیت در دوره آموزش ابتدای خدمت با لحاظ معافیت مندرج در تبصره ماده ۸ این شیوه‌نامه، برای متقاضیان، پروانه داوری با امضای رئیس مرکز صادر می‌شود. مدت اعتبار پروانه سه سال است و در صورت بقای شرایط داوری و داشتن عملکرد کمی و کیفی مناسب، هر سه سال یک‌بار تمدید می‌شود.

تبصره- اعتبار پروانه، قائم به شخص و غیرقابل انتقال است.

ماده ۲۱- مرکز برای هر یک از داوران شناسه مخصوصی تعریف می‌کند که نشان‌دهنده استان، شهرستان و هویت آن‌هاست.

ماده ۲۲- برای داوران حرفه‌ای فاقد مؤسسه، نهاد داوری ناظر اعم از سازمان، مرکز یا مؤسسه تعیین می‌شود. تعیین نهاد داوری ناظر با همکاری معاونت و پس از تشکیل کانون داوری با همکاری کانون انجام می‌شود.

ماده ۲۳- نظارت نهاد داوری ناظر صرفاً از حیث امور اداری، علمی، آموزشی و مشورتی است.



ماده ۲۴- در صورت صدور حکم قطعی از هیئت رسیدگی به تخلفات داوری مبنی بر لغو پروانه، یا صدور حکم قطعی محکومیت در هر نوع جرایم عمدی در حال انجام داوری یا به سبب آن و یا ارتکاب جرایم عمدی درجه ۵ و بالاتر حسب مورد، پروانه داوری توسط مرکز لغو می‌گردد. بررسی شرایط این ماده بر عهده هیئت موضوع ماده ۱۳ این شیوه‌نامه است.

ث- صدور، تمدید و لغو پروانه نهادهای داوری

ماده ۲۵- موافقت اصولی برای تأسیس مؤسسه داوری با رعایت تبصره ۲ ماده ۶ دستورالعمل به فردی اعطا می‌شود که سابقاً پروانه داوری حرفه‌ای دریافت نموده و بر اساس جدول ضمیمه شماره یک این شیوه‌نامه در حوزه قضائی مربوطه، واجد بالاترین امتیاز باشد. در صورت عدم تمایل فرد دارای بالاترین امتیاز، موافقت اصولی بر اساس اولویت امتیاز کسب شده، به شخص یا اشخاص بعدی اعطا می‌شود.

تبصره- نیازسنجی تعداد مؤسسات در حوزه‌های قضائی بر اساس تعداد جمعیت و ورودی پرونده‌های حقوقی توسط اداره کل تعیین می‌شود و پس از تصویب رئیس مرکز اعمال می‌گردد.

ماده ۲۶- داورانی که موفق به دریافت موافقت‌نامه اصولی شده‌اند، مکلف‌اند ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ ابلاغ آن، نسبت به ثبت مؤسسه طبق مقررات حاکم بر مؤسسات غیرتجاری، تأمین مکان، تجهیزات و نیروی اداری برای راه‌اندازی مؤسسه بر اساس ضوابط ضمیمه شماره دو این شیوه‌نامه اقدام نمایند. در غیر این صورت موافقت‌نامه اخذ شده کأن لم یکن محسوب و به متقاضی دارای بالاترین امتیاز بعدی اعطا می‌شود.

تبصره- مهلت مقرر در این ماده در صورت احراز عذر موجه، فقط برای یکبار حداکثر به مدت سه ماه قابل تمدید است.



ماده ۲۷- اعتبار پروانه، قائم به شخص و غیرقابل انتقال است. مؤسسه داورى مکلف است در زمان دریافت پروانه، یکی از داوران حرفه‌ای دارای شرایط را به عنوان کفیل مؤسسه معرفی نماید تا در وقت ضرورت نسبت به مدیریت مؤسسه اقدام کند.

ماده ۲۸- پس از تأیید رعایت استاندارد فضا و تجهیزات مؤسسه توسط کارشناس معاونت (مطابق کاربرگ‌های ضمیمه شماره ۳ و ۴) و احراز ثبت مؤسسه، مراتب جهت صدور پروانه تأسیس مؤسسه داورى به مرکز ارسال می‌گردد.

ماده ۲۹- مدت اعتبار پروانه سه سال است و در صورت بقای شرایط و داشتن عملکرد کمی و کیفی مناسب، هر سه سال یک‌بار توسط مرکز تمدید می‌شود.

ماده ۳۰- در پایان هر سال برای هر یک از داوران و نهادهای داورى کارنامه ارزیابی عملکرد بر اساس معیارهایی نظیر حسن رفتار و رعایت شئون داورى، میزان فعالیت، پایبندی به قوانین و مقررات داورى به‌ویژه درباره تعرفه حق‌الزحمه، وضعیت اتقان آرا و زمان رسیدگی صادر می‌شود و مبنای تمدید یا عدم تمدید پروانه قرار می‌گیرد.

ماده ۳۱- مرکز برای هر یک از مؤسسات داورى شناسه مخصوصی تعریف می‌کند که نشان‌دهنده استان، شهرستان و شماره آنهاست.



ماده ۳۲- احراز شرایط مقرر در ماده ۲۵ این شیوه‌نامه بر عهده هیئت موضوع ماده ۹ و احراز شرایط مندرج در مواد ۲۶ و ۲۸ بر عهده معاونت است.

ماده ۳۳- بررسی شرایط و صدور مجوز و تمدید آن درباره مراکز و سازمان‌های داوری، بر اساس مقررات ماده ۶ دستورالعمل، در هیئت ارزیابی شایستگی مراکز و سازمان‌های داوری با ترکیب زیر به‌عمل می‌آید:

۱. رئیس مرکز (به‌عنوان رئیس)؛
۲. یک داور ممتاز به انتخاب رئیس مرکز؛
۳. یک حقوق‌دان آشنا به مسائل داوری به انتخاب رئیس مرکز؛
۴. مدیرکل حفاظت شوراها، داوری و میانجی‌گری؛
۵. مدیرکل توسعه امور داوری و میانجی‌گری (به‌عنوان دبیر).

ماده ۳۴- شرایط موضوع ماده ۲۴ این شیوه‌نامه، با لحاظ مقررات ناظر به اشخاص حقوقی، در مورد لغو پروانه نهادها و مؤسسات داوری نیز قابل اجرا است.

